

til at forlange denne Paategning. Jeg skal ikke indlade mig paa alle disse Subtiliteter, hvorefter det skulde være nødvendigt for Bedkommende at staa op kl. et Minut over 12 om Natten for at faae Paategning indført, thi hvis man skulde iagttage Frihedsbestemmelser paa den Maade, maatte man overhovedet være angst og bange for at anvende dem. Jeg tvivler ikke om, at det aldrig vil blive betragtet som tvivlsomt, at naar Bedkommende — som den ærede 2den Landthingsmand for 5te Kreds. (Drenbøll) bemærkede — om Morgen den 2den Februar siger, at da nu Gaarsdagen er gaet tilende, uden at Tyendet har opsagt sin Tjeneste hos mig, og det saaledes er afgjort, at vi skulde blive sammen i det næste Salvaar, forlanger jeg Paategning, ville Domstolene finde denne Begjæring fremfat tidsnot, og jeg er fuldkommen vis paa, at de ville ikke finde, at den Paagjældende for med Reite at have kunnet fremsætte en saadan Begjæring skulde være staaet op kl. et Minut over 12 om Natten og have sagt: Maa jeg nu faae Paategning. Jeg antager derfor, at Bestemmelsen i Paragrafen meget godt kan forstaaes og i og for sig er tydelig nok, og jeg kan heller ikke sige Andet, end at et Vidnesbyrd herom fer jeg i, at denne Sag nu har passeret forbi en hel Mængde andre Mennefters Dine, som ikke have fundet nogen Tvivl i den Retning, idet jeg blot skal gjøre opmærksom paa, at blandt det overmaade Meget, der er sagt om denne Sag i det andet Thing, er der Ingen, der endnu har fremdraget dette hveksen i Uvalget eller senere under Forhandlingerne. Egesom jeg saaledes ikke finder, at Mindretallets Endringsforslag retsfærdiggjøres ved nogen Mangel i Redaktionen af § 7, saaledes finder jeg, at naar man ser hen til dets eget Indhold, maa det betragtes som meget uheldigt. Det gaar jo nemlig ud paa, at naar et Tyendeforhold varer et halvt Aar eller længere Tid, skal der gjøres en saadan Paategning, og den skal ikke blot gjøres ved Tyendeforholdets første Stiftelse, men hver Gang, Tyendeforholdet fornyes, og Virkningen af, at den ikke gjøres, er, at det hele Rettsforhold slet ikke anses som noget Tyendeforhold. Det maa altsaa betyde, at ingen af Parterne er bunden til hinanden, at den Paagjældende kun er at anse som Dagleier, at han kan gaa strax, lige saa vel som ogsaa bortjages strax, og det anser jeg for en meget uheldig Omstændighed. Jeg tror, at et saa praktisk Forhold som Tyendeforholdet, som man finder i alle Samfundsklasser, og ikke blot i de velhavende — det maa jo erindres, at overmaade mange Smaafolk ere nødsagede til at holde Tyende, vel ikke mange, men et enkelt — eigner sig ikke til at gjøres til et saadant, som nødvendigtvis kræver skriftlig Kontrakt, og i den Grad med Nødvendighed kræver skriftlig Kontrakt, at det er ligesom ugjældigt, naar en saadan ikke foreligger. Jeg tror, at den virkelige Følge af,

at en saadan Bestemmelse traadte i Kraft, vilde være, at en stor Mængde af de formentlige Tyendeforhold rundt om i Landet i Virkeligheden slet ikke vilde være Tyendeforhold. Jeg vil ikke tale om de mange Mennefter, som overhovedet kun kjende Lidet eller Intet til Loven, og som formodentlig ville forblive uvidende om Alt dette og blive ved at fæste Tyende paa gammel Maner med mundtlig Kontrakt, men ogsaa blandt dem, der kjende Loven, vil der findes en Mængde, som af en vis Magelighed, Ligeegyldighed, eller hvad man vil kalde det, ville undlade at gjøre Sligt, og der vil endelig ogsaa være en hel Mængde, som undlade at gjøre det, fordi de ikke anse det for nødvendigt, og det vil netop blive Tilfældet i de bedste af Tyendeforholdene, nemlig de, hvor Parterne have været mange Aar sammen, thi naar et Tyende saaledes i lang Tid har været i mit Hus, da ligger det jo overordentlig nær, at jeg ikke længere tænker paa hvert halve Aar at faae Stubmaalsbogen frem og skrive en saadan Paategning om, at, da ingen Opjælse har fundet Sted, skal dette Tyendeforhold fortsættes, eller hvorledes man nu tænker sig det. Jeg er overbevist om, at netop i Tyendeforhold af den Art vilde Parterne snart holde op med det, og hvad vil saa Følgen deraf blive? Den vil, som sagt, blive, at Parterne slet ikke ere bundne til hinanden. Den vil paa den ene Side blive, at Tyendet kan gaa bort fra Husbonden, men dertil vil man maaske svare, at Husbonden maa anses som den, der er den mest forretningskyndige og den, der er bedst undervist, og altsaa maa han finde sig deri. Man maa imidlertid huske paa, at det ikke alene vil gaa ud over Husbonden, hvem Tyendet saaledes uden videre kan forlade, men det vil ogsaa i mange Tilfælde gaa ud over Tyendet. Det er nemlig ganske klart, at et Tyende, som er i dette Tilfælde, vil, hvis Husbonden dør, gaar fallit eller Sligt, kunne jages bort Dagen efter uden nogensomhelst Erstatning af hans Bo eller hans Arvinger. Da det er forsumt at gjøre disse Paategninger, saa er under vor Forudsætning ingen af Parterne bunden. Altsaa i det Dieblit af Husbondens Arvinger, hans Bo, eller hvem det nu er, ikke længere har Brug for Tyendets Tjeneste, saa har det at gaa strax, der behøves ikke nogensomhelst Barsel, og det har ikke nogensomhelst Krav paa nogen Affindelse eller Deslige. Foruden at en saadan Regel vilde kunne afstedkomme mange Ubilligheder i enkelte Tilfælde, føler jeg mig forvisset om, at den i sin Helhed vil kunne føre til, at Tyendeforholdet mere og mere svinder bort, og at det Rettsforhold, som træder i Stedet derfor, egentlig kun bliver et Dagleierforhold og tilbørligt Dagleierforhold af den allerlængste Art. Jeg tror derfor, at Endringsforslaget heller ikke ifølge dets eget Indhold eigner sig til at anbefales. — Jeg skal nu gaa over til de forskjellige Endringsforslag, som ere stillede til